

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ТЕХНОЛОГІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСІБ З
ООП»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «Технологія психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП» підготовки доктора філософії

Розробник: Мартинюк Тетяна Анатоліївна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Зоряна МАЦІЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Завідувач

кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	Галузь знань <u>01 Освіта</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Спеціальна освіта</u> Освітній рівень: третій (освітньо-науковий рівень вищої освіти)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ: <u>є</u>		Семестр <u>2-ий</u>
		Лекції <u>4</u> год.
		Практичні (семинарські) – <u>4</u> год. Лабораторні – год. Індивідуальні – год.
		Самостійна робота – <u>98</u> год.
		Консультації – <u>14</u> год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладачів

ППП: Мартинюк Тетяна Анатоліївна

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація +38(066)3560436, Martynyuk.Tetyana@vnu.edu.ua

Дні занять: : http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента (далі – ВОК) «ТЕХНОЛОГІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСІБ З ООП» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач ступеня доктора філософії; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою ОК є формування у здобувачів ступеня доктора філософії цілісної системи наукових знань, дослідницьких умінь і професійних компетентностей, необхідних для теоретичного обґрунтування, розроблення, впровадження та оцінювання ефективності моделей психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами в умовах спеціальної та інклюзивної освіти.

Завдання ОК:

- оволодіння здобувачами передовими концептуальними та методологічними засадами психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами, необхідними для критичного аналізу,

переосмислення та розвитку наявних наукових підходів і професійних практик у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти.

- сформувати здатність застосовувати сучасні методології, методи й інструменти теоретичних та емпіричних досліджень у процесі вивчення проблем психосоціального супроводу, зокрема методи статистичного аналізу, моделювання, роботи з великими масивами даних і спеціалізованими науковими базами.

- розвинути дослідницькі навички, необхідні для виявлення, формулювання та розв'язання комплексних науково-прикладних проблем психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами, з дотриманням принципів академічної доброчесності та захисту права інтелектуальної власності.

- сформувати здатність до проєктування, моделювання та наукового обґрунтування інноваційних технологій, методик і моделей психосоціального супроводу в системі спеціальної та інклюзивної освіти, а також до оцінювання їх ефективності та практичної результативності.

- забезпечити підготовку здобувачів до розроблення та реалізації наукових і прикладних проєктів у сфері психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням правових, етичних, соціальних та економічних аспектів.

- розвинути здатність до наукової комунікації та презентації результатів досліджень з проблем психосоціального супроводу українською та іноземними мовами, їх оприлюднення у фахових вітчизняних і міжнародних наукових виданнях.

- сформувати готовність до здійснення науково-педагогічної та освітньої діяльності у закладах вищої освіти та наукових установах, зокрема до розроблення й викладання навчальних дисциплін зі спеціальної та/або інклюзивної освіти, науково-методичного та нормативного забезпечення освітнього процесу

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін тощо.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр./Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та дослідницькі засади психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами						
ТЕМА 1. Тема 1. Теоретико-методологічні засади психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Концептуалізація психосоціального супроводу як міждисциплінарного наукового феномена. Еволюція наукових підходів до психосоціального супроводу в спеціальній та інклюзивній освіті. Методологічні засади системного, особистісно орієнтованого та	12	2	-	8	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / макс. к-сть балів за практ. заняття - 8

ресурсного підходів. Психосоціальний супровід як об'єкт і предмет науково-педагогічного дослідження. Нормативно-ціннісний вимір психосоціального супроводу в контексті освітньої політики.						
ТЕМА 2. Сучасні наукові концепції та міждисциплінарні підходи до психосоціального супроводу Біопсихосоціальна модель як теоретична основа психосоціального супроводу. Інклюзивна парадигма та підхід, заснований на правах людини. Міждисциплінарна інтеграція педагогічних, психологічних і соціальних знань. Критичний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових концепцій.	10	-	2	8	-	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 3. Методологія наукових досліджень психосоціального супроводу осіб з ООП. Філософські та методологічні підвалини досліджень у сфері психосоціального супроводу. Логіка наукового дослідження: постановка проблеми, цілей, завдань і гіпотез. Обґрунтування вибору кількісних, якісних і змішаних дослідницьких дизайнів. Методологічні підходи до експериментальних і квазіекспериментальних досліджень. Забезпечення валідності, надійності та наукової достовірності результатів.	12	-	-	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 4. Методи збору, оброблення та аналізу даних у дослідженнях психосоціального супроводу текстах зі спеціальної освіти. Критерії добору психодіагностичних і педагогічних інструментів. Методологія застосування якісних методів (інтерв'ю, кейс-стаді, наративний аналіз). Статистичні та математичні методи аналізу складних емпіричних даних. Використання цифрових інструментів і спеціалізованих інформаційних систем. Інтерпретація результатів у контексті сучасних наукових теорій.	12	-	-	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 5. Етичні, правові та	12	-	-	12	-	ДС, РМГ, ІРС,

соціальні виміри психосоціального супроводу Етична рефлексія дослідника у роботі з уразливими категоріями. Академічна доброчесність і відповідальність за результати наукових досліджень. Правові засади захисту прав осіб з особливими освітніми потребами. Соціальні наслідки наукових і практичних рішень у сфері психосоціального супроводу. Забезпечення принципів інклюзії, недискримінації та соціальної справедливості.						T / 8
Разом за модулем 1	58	2	2	48	6	40
Змістовий модуль 2. Практика науково-педагогічного забезпечення психосоціального супроводу						
ТЕМА 6. Проєктування та моделювання інноваційних технологій психосоціального супроводу. Теоретичні засади проєктування в освіті та соціальній сфері. Наукове моделювання систем і процесів психосоціального супроводу. Розроблення інноваційних програм і технологій супроводу. Адаптація моделей до індивідуальних освітніх і соціальних потреб. Цифрові та дистанційні формати психосоціального супроводу.	12	2	-	10	-	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 7. Оцінювання ефективності та якості психосоціального супроводу. Теоретичні підходи до оцінювання ефективності освітніх і соціальних інтервенцій. Розроблення критеріїв, індикаторів і показників якості супроводу. Методологія моніторингу та супервізії програм психосоціального супроводу. Аналіз емпіричних результатів і формування доказової бази.	14	-	2	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 8. Управління науковими та науково-прикладними проєктами у сфері психосоціального супроводу. Концепція проєктного менеджменту в науково-освітній діяльності. Планування, реалізація та	12	-	-	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8

оцінювання результативності проєктів. Управління ризиками та ресурсами наукових проєктів. Міжінституційне та міжнародне наукове співробітництво. Забезпечення сталості та трансферу результатів у практику.						
ТЕМА 9. Наукова комунікація та академічна презентація результатів досліджень. Теоретичні засади та стратегії наукової комунікації. Академічне письмо як інструмент конструювання наукового знання. Публікаційна діяльність у національному та міжнародному науковому просторі. Публічне представлення наукових результатів і наукова експертиза. Вплив наукових досліджень на освітню політику та практику.	12	-	-	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
ТЕМА 10. Науково-педагогічна діяльність у сфері психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Теорія та методологія вищої освіти у підготовці фахівців. Проєктування освітніх компонентів і програм підготовки. Інтеграція результатів наукових досліджень у викладацьку діяльність. Науково-методичне та нормативне забезпечення освітнього процесу. Професійна ідентичність і безперервний розвиток науково-педагогічного працівника.	12	-	-	10	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 8
Разом за модулем 2	62	2	2	50	8	40
Разом за 2 модулі						80
ІНДЗ						20
Всього годин/Балів	120	4	4	98	14	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студента – це самостійне навчання студента, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі студентом, однак виконує її студент за

завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента.

Таблиця 3

№	ТЕМИ	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні та дослідницькі засади психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами		
1	ТЕМА 1. Теоретико-методологічні засади психосоціального супроводу Провести критичний аналіз сучасних концепцій психосоціального супроводу в Україні та за кордоном, визначити їх сильні та слабкі сторони. Розробити авторську схему інтеграції системного, особистісно орієнтованого та ресурсного підходів у практику супроводу осіб з ООП.	8
2	ТЕМА 2. Сучасні наукові концепції та міждисциплінарні підходи Порівняти та узагальнити 3–5 міжнародних підходів до психосоціального супроводу; подати висновки у вигляді інтерактивної таблиці або інфографіки. Розробити власну міждисциплінарну модель супроводу з урахуванням психологічних, соціальних і педагогічних чинників, аргументувати її науково.	8
3	ТЕМА 3. Методологія наукових досліджень психосоціального супроводу осіб з ООП. Розробити детальний план збору емпіричних даних для дослідження психосоціального супроводу (вибірка, інструменти, методи, графік проведення) та підготувати обґрунтування критеріїв валідності та надійності даних.	10
4	ТЕМА 4. Методи збору, оброблення та аналізу даних у дослідженнях психосоціального супроводу текстах зі спеціальної освіти. Провести аналіз відкритих емпіричних даних (наприклад, статистики освіти чи опитувань) та зробити висновки щодо ефективності практик супроводу. Розробити власний інструмент збору даних (анкета, опитувальник, протокол спостереження) та обґрунтувати його науково.	10
5	ТЕМА 5. Етичні, правові та соціальні виміри психосоціального супроводу Скласти етичний кодекс для науково-дослідницької роботи з дітьми з ООП. Провести порівняльний аналіз правового регулювання психосоціального супроводу в Україні та двох інших країнах.	12
Змістовий модуль 2. Практика науково-педагогічного забезпечення психосоціального супроводу		
6	ТЕМА 6. Проектування та моделювання інноваційних технологій психосоціального супроводу. Створити концептуальну модель програми супроводу з етапами адаптації, навчання та оцінювання ефективності. Провести аналіз можливостей впровадження інновацій у реальних умовах освітніх закладів.	10
7	ТЕМА 7. Оцінювання ефективності та якості психосоціального супроводу. Розробити систему індикаторів ефективності психосоціального	10

	<p>супроводу та методикау їх вимірювання. Провести пробне оцінювання моделі супроводу (симуляція або кейс) та підготувати науковий звіт із рекомендаціями. Порівняти результати декількох моделей супроводу та обґрунтувати, яка з них має більшу науково-практичну цінність.</p>	
8	<p>ТЕМА 8. Управління науковими та науково-прикладними проєктами у сфері психосоціального супроводу. Розробити план управління науково-прикладним проєктом у сфері психосоціального супроводу: цілі, етапи, ресурси, ризики. Провести SWOT-аналіз реального або вигаданого проєкту супроводу та запропонувати шляхи оптимізації. Скласти презентацію результатів проєкту для представлення на міжнародній конференції.</p>	10
9	<p>ТЕМА 9. Наукова комунікація та академічна презентація результатів досліджень Підготувати наукову статтю з аналізом конкретної інноваційної практики психосоціального супроводу. Підготувати мультимедійну презентацію результатів власного дослідження для академічної аудиторії. Провести аналіз впливу наукової комунікації на практичне впровадження психосоціального супроводу.</p>	10
10	<p>ТЕМА 10. Науково-педагогічна діяльність у сфері психосоціального супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Розробити навчальний модуль або курс для підготовки фахівців із психосоціального супроводу (зі змістом, методиками та оцінюванням). Скласти план професійного розвитку науково-педагогічного працівника у сфері психосоціального супроводу.</p>	10
РАЗОМ:		98

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

У результаті виконання ІНДЗ аспірант має:

- володіти інструментами академічної аргументації;
- демонструвати наукову риторичну культуру;
- уміти захищати власну дослідницьку позицію;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Практичний кейс:

1. **Аналіз наукової статті у сфері психолого-педагогічного супроводу осіб з ООП**
 - виокремити основну тезу та ключові аргументи;
 - визначити методологічну основу та типи аргументації;
 - оцінити логічність, наукову обґрунтованість та практичну значущість дослідження;
 - сформулювати власні пропозиції щодо вдосконалення підходів психолого-педагогічного супроводу.
2. **Розробка моделі психолого-педагогічного супроводу конкретної категорії осіб з ООП**

- сформулювати чітку тезу щодо моделі супроводу;
 - візуалізувати модель у вигляді схеми або таблиці.
3. Підготовка та проведення усної наукової доповіді (7–10 хв)
- презентувати власну модель або результати дослідження;
 - забезпечити логічну послідовність інтерпретацій;
 - визначити практичну цінність результатів і можливості впровадження у закладах освіти.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

№	Практичне завдання	Зміст оцінювання	Макс. бал
1	Аналіз фахової наукової статті (категорія В / А)	Виокремлення основної тези та ключових аргументів (логічність, повнота) - визначення методологічної основи та типів аргументації - оцінка наукової обґрунтованості, практичної значущості та логічності викладу - обґрунтовані власні пропозиції щодо вдосконалення підходів	10 балів
2	Розробка моделі психолого-педагогічного супроводу	Чіткість формулювання основної тези моделі - логічна та науково обґрунтована структура моделі - візуалізація моделі (схема, таблиця) та її наочність - практична значущість моделі для конкретної категорії осіб з ООП	6 балів
3	Підготовка та проведення усної наукової доповіді (7–10 хв)	Логічність та структурованість викладу - ясність і зрозумілість презентації результатів дослідження або моделі - обґрунтування практичної цінності та можливостей впровадження - риторична майстерність та здатність до саморефлексії	4 бали
	Разом		20 балів

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ВОК «ТЕХНОЛОГІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСІБ З ООП» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних

завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 8), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ВОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ВОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про

організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти з використанням елементів дуальної освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/2024_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83_%20(2).pdf)). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передусе семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел. адреса викладача для таких пропозицій: Maciuk.Zoriana@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснено під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «ТЕХНОЛОГІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСІБ З ООП» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Дайте наукове визначення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами.
2. Проаналізуйте історичну еволюцію концепцій психолого-педагогічного супроводу в Україні та світі.
3. Розкрийте понятійний апарат і ключові категорії сучасної спеціальної освіти.
4. Охарактеризуйте системний підхід до психолого-педагогічного супроводу.
5. Розкрийте особистісно орієнтований підхід у психолого-педагогічному супроводі.
6. Поясніть ресурсний підхід у роботі з особами з ООП та його наукове обґрунтування.
7. Проаналізуйте роль психолого-педагогічного супроводу в забезпеченні інклюзивної освіти.
8. Визначте об'єкт та предмет наукових досліджень у психолого-педагогічному супроводі.
9. Порівняйте основні міжнародні концепції психосоціального супроводу дітей з ООП.
10. Обґрунтуйте міждисциплінарність психолого-педагогічного супроводу (педагогіка, психологія, соціальна робота).
11. Розкрийте біопсихосоціальну модель та її застосування у психосоціальному супроводі.
12. Дайте критичну оцінку травма-інформованого підходу у спеціальній освіті.
13. Визначте ключові принципи інклюзивної парадигми у психолого-педагогічному супроводі.
14. Проаналізуйте методологічні підходи до дослідження психолого-педагогічного супроводу.
15. Порівняйте кількісні, якісні та змішані дизайни досліджень у сфері спеціальної освіти.
16. Охарактеризуйте основні етапи експериментального дослідження психолого-педагогічного супроводу.
17. Розкрийте принципи забезпечення валідності та надійності емпіричних досліджень.

18. Поясніть роль статистичних методів у дослідженнях психолого-педагогічного супроводу.
19. Проаналізуйте сучасні методи обробки даних великого обсягу в спеціальній освіті.
20. Охарактеризуйте особливості використання цифрових технологій у дослідженнях ООП.
21. Розкрийте етичні аспекти наукових досліджень у сфері психолого-педагогічного супроводу.
22. Визначте правові стандарти психолого-педагогічного супроводу в Україні та ЄС.
23. Проаналізуйте принципи академічної доброчесності у дослідженнях спеціальної освіти.
24. Охарактеризуйте соціальні наслідки застосування психолого-педагогічних моделей супроводу.
25. Розкрийте механізми інтеграції наукових знань у практику інклюзивної освіти.
26. Визначте ключові критерії оцінки ефективності психолого-педагогічного супроводу.
27. Поясніть роль критичного аналізу літератури для розвитку наукової концепції супроводу.
28. Дайте приклади міждисциплінарних досліджень у сфері психосоціальної підтримки.
29. Проаналізуйте обмеження сучасних досліджень психолого-педагогічного супроводу.
30. Визначте перспективи розвитку концептуальних моделей психолого-педагогічного супроводу в Україні.
31. Сформулюйте критерії ефективної моделі психолого-педагогічного супроводу.
32. Розкрийте методологію проектування інноваційних програм супроводу.
33. Охарактеризуйте структуру та етапи моделювання програми психолого-педагогічного супроводу.
34. Проаналізуйте принципи адаптації моделі супроводу до індивідуальних освітніх потреб.
35. Охарактеризуйте роль цифрових технологій у реалізації психолого-педагогічних програм.
36. Розкрийте механізми оцінювання ефективності та якості супроводу.
37. Сформулюйте систему індикаторів результативності супроводу дітей з ООП.
38. Проаналізуйте методи моніторингу та супервізії програм психолого-педагогічного супроводу.
39. Розкрийте практичну цінність наукових моделей для роботи закладів освіти.
40. Визначте стратегії управління науково-прикладними проєктами в сфері психосоціального супроводу.
41. Розкрийте етапи планування та реалізації проєкту супроводу дітей з ООП.
42. Проаналізуйте роль управління ризиками та ресурсами у науково-педагогічних проєктах.
43. Охарактеризуйте міжінституційне співробітництво у реалізації проєктів супроводу.
44. Визначте критерії сталості та трансферу результатів наукових проєктів.
45. Проаналізуйте стратегії наукової комунікації та презентації результатів досліджень.
46. Розкрийте методику підготовки наукових статей та публікацій для міжнародного ринку.
47. Сформулюйте принципи публічного представлення наукових результатів.
48. Проаналізуйте роль риторики та наукового письма у поширенні знань.

49. Розкрийте методика інтеграції результатів досліджень у навчальний процес закладів вищої освіти.
50. Сформулюйте критерії ефективного викладання психолого-педагогічних дисциплін у вищій школі.
51. Проаналізуйте методи оцінювання результатів навчання у підготовці фахівців психосоціального супроводу.
52. Визначте роль професійного розвитку науково-педагогічного працівника.
53. Проаналізуйте методи впровадження інноваційних технологій у практику закладів освіти.
54. Розкрийте методи формування академічної та наукової культури у студентів та аспірантів.
55. Сформулюйте принципи інтеграції емпіричних досліджень у розробку освітніх програм.
56. Проаналізуйте приклади успішного впровадження психолого-педагогічних моделей у заклади освіти.
57. Визначте критерії оцінки практичної значущості наукових результатів.
58. Сформулюйте науково-обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення психосоціального супроводу.
59. Проаналізуйте етичні, правові та соціальні аспекти впровадження супроводу.
60. Визначте перспективи розвитку психолого-педагогічного супроводу у контексті сучасних освітніх та соціальних викликів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали		
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 8 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**

			підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
Дуже добре/ 7-6 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2,5	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
Добре/ 5 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
Задовільно/ 4-3 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1,5	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**

				питань не вистачає достатньої глибини та аргументації					
Достатньо/ 2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5*/ 0,25**	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів</i>	0,25**	
Незадовільно/ 1-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	<i>презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності</i>	0,25**	

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

1. Впроваджуємо інклюзію в заклади освіти: посібник для директорів закладів освіти. Державна служба якості освіти України, 2023. 85 с. URL : <https://sqe.gov.ua/inklyuzivne-navchannya-u-shkoli-posibnik/> (дата звернення: 15.02.2025 р.).
2. Довідник безбар'єрності / Упорядники: Офіс Президента України, ГО "Безбар'єрність". Київ, 2021. [Електронний ресурс]. URL.: <https://bf.in.ua>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: [Про дошкільну освіту | від 06.06.2024 № 3788-IX](#) (дата звернення: 20.02.2025 р.).
4. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 15.02.2025 р.).
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 15.02.2025 р.).
6. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти. Керівництво для тренерів. К., 2018. 174 с. URL : http://posibnyk.nus.org.ua/wp-content/uploads/HANDOUT-for-trainers_TOT-Sept-2018_cor rected-final1-new.pdf (дата звернення: 15.07.2024 р.).
7. Кабінет Міністрів України. Концепція безпеки закладів освіти 2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.07.2024 р.).
8. [Кузава І., Миколаюк Ю. Участь фахівців інклюзивно-ресурсного центру у діяльності команди психолого-педагогічного супроводу у закладі освіти. The First Special Humanitarian Issue of Ukrainian Scientists. European Scientific e-Journal, 2 \(17\), 54-59. Ostrava: Tuculart Edition. DOI: 10.47451/ped2022-03-02](#)
9. Мартинюк Т. А. Теоретичні аспекти інтеграції соціокультурної анімації у роботу з молоддю з інвалідністю. Інноваційна педагогіка. 2021. Вип. 32. Т. 2. С. 192–196.
10. Мартинюк Т.А., Ємельяненко Є., Гриневич Ю. Порівняльний аналіз методик психотерапевтичної взаємодії з дітьми-аутистами та їх родинами. Humanitas. 2024. № 2. С.86-94.
11. Мартинюк Т., Кузьмін В., Семенцова О, Великжаніна Д (2025) Особливості психолого-педагогічних технологій супроводу дітей з ООП під час війни: виклики та можливості. Ввічливість. Humanitas, (1), 84–92. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.1.13>
12. Мартинюк Т. Садикіна А. (2025). Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами у процесі інклюзивного навчання: роль міждисциплінарної команди. Acta Paedagogica Volynienses, (2), 181–187. <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.25>
13. Мартинюк, Т., Гриневич, Ю. (2025). Сучасні технології психолого-педагогічного супроводу у процесі інклюзивного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Ввічливість. Humanitas, (2), 141–149. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.19>
14. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти. 2021. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/Metodychni-rekomendatsiyi-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity-shhodo-vyznachennya-osvitnih-trudnoshhiv-i-rivnya-pidtrymky-v-osvitnomu-protsesi-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity.pdf> (15.02.2025 р.).
15. Методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку. 2022. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2022/06/23/List.MON-4.1196-22-08.6.2022.pdf> (дата звернення: 15.02.2025 р.).
16. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-polozhennya-pro-komandu-psihologo-pedagogichnogo-suprovodu-ditini-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-v-zakladi-zagalnoyi-serednoyi-ta-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 15.02.2025 р.).
17. Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2024 № 1713 «Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1982-24#Text> (дата звернення: 28.08.2025 р.).
18. Наказ МОН України від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0582-18> (дата звернення: 15.02.2025 р.).

19.Наказ МОН України від 09.12.2024 № 1713 «Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1982-24#Text> (дата звернення: 25.02.2025 р.).

20.Постанова Кабінету Міністрів України №530 від 5 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text> (15.07.2024 р.).

21.Постанова Кабінету Міністрів України №957 від 10 квітня 2019 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.07.2024 р.).

22. Психолого-педагогічні засади технологій супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі їх соціальної інтеграції : кол. монографія / [авт. кол.: Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко, Т. Д. Каменчук, А. Г. Обухівська, Г. В. Якимчук] ; наук. ред. А. Г. Обухівська, Т. Д. Ілляшенко. Київ : Ніка-Центр, 2020. 113 с.

23.Типовий перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти. Наказ МОН України від 23.04.2018 № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0582-18> (дата звернення: 15.07.2024 р.).

24.Olena V. Belkina-Kovalchuk, Evgeniya A. Durmanenko, **Tetyana A. Martyniuk**, Victoria V. Petruk and Svitlana Yu. Cherneta. School Mediation as A Means of Preventing Social Maladjustment of Students from Risk Groups. *JoJournal of Intellectual Disability – Diagnosis and Treatment*, 2021, Vol. 9 №. 5, 546-554 <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/8418> (Scopus).

25.Oksana Braslavskaya, Inna Marynchenko, Tetiana Samus, **Tetiana Martyniuk**, Iryna Pushchyna, Serhii Shcherbyna Preparation of future teachers for professional adaptation in an inclusive educational environment in the process of studying the methodology of science, *Ad Alta Journal of Interdisciplinary research*, 2024, 14. 42-48 https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_07.pdf.

26.Larysa Sushchenko, Roman Sushchenko, **Tetiana Martyniuk** , Iryna Pushchyna, Alona Sadykina, Gnat Stryzhak **Inclusive pedagogy in society 5.0: social aspect**. *Ad Alta Journal of Interdisciplinary research*, 14/02-XLIV., September, 2024, 80-84 https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140244/papers/A_14.pdf (Web of Science)

Інтернет-ресурси:

1. <http://naqa.gov.ua>
2. <http://osvita.org.ua>
3. <https://ircenter.gov.ua/static-pages/manuals-and-textbooks>
4. <https://www.european-agency.org/>

Неформальна освіта:

5. <https://osvita.dii.gov.ua/>
6. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
7. <https://vseosvita.ua/>
8. <https://vumonline.ua/>
9. <https://www.ed-era.com/>
10. *Онлайн-курс про організацію безпечного психосоціального простору для вчителів і дітей «Безпечний простір»*. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/636>
11. *Онлайн-курс про організацію інклюзивного освітнього середовища «Школа для всіх»*. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/409>
12. *Онлайн-курс «Методологічні основи організації психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу дитини із особливими освітніми потребами»* URL: <https://vseosvita.ua/course/metodolohichni-osnovy-orhanizatsii-psykholoho-pedahohichnoho-suprovodu-osvitnoho-protsesu-dytyny-iz-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-44.html>
13. *Онлайн-курс «Сучасні технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами в освітньому просторі»* URL: <https://vseosvita.ua/course/suchasni-tekhnologii-psykholoho-pedahohichnoho-suprovodu-ditei-z-osoblyvymy-potrebamy-v->

[osvitnomu-prostori-120.html](#)

14. *Онлайн-курс «Робота вчителя початкових класів із дітьми з особливими освітніми потребами»*[URL:https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5148](https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5148)